

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. Ex diuina dispositione, nulla in mari vestigia reliquerunt Israelitæ, Pharao tamen eiusque exercitus quàm plurima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

liberi inter stupentes vndas permeant, pariter & vos debere transmeare? O sine pectore corpora! Prehescuntur, & medio emenso itinere conglobantur aquae, in eis involuntur, fluctibus & omnes ne vno cladi superflite demerguntur: Ingressus est eques Pharaon, cum curribus & equitibus eius in mare, & reduxit super vos Dominus aquas maris. Quam facitis vos consequentiam? Transeunt incolumes pelagus Israelitae, ergo & nos transibimus, illis pelagi fundum substravit periculum, ergo & nobis servabit subsequentibus. Insipientia, & populi discursus, qui discursu laborat, & argumentum triuorum. In disciplina anima.

Con. 15. Accurate recitabit haec omnia Rex psaltes, vt in Ps. notat D. Aug. illa eiusdem verba declarat: Me- 118. mor sui iudiciorum tuorum a seculo Domine, & Ps. 118. consolatus sum. Attendit D. Aug. quod textus a- 58. lius legat: Et exhortatus sum, vel exhortationem III. accepi, Quem textum D. Hilar. Doctor eximius Dei sequitur q. d. O Domine, quam bene tuis sum e- supplicia Dei sunt iudicia. ruditus iudicis. Iudicium (inquit D. Tho.) iudicis est iustitia, & ipse Deus per Ezechielē exponit, quod sua iudicia sua sint supplicia quibus peccatores in scelera suorum poenam plectitur claudibus, fame, peste, malis bestiis. O faciat mihi Deus, quibus non supplicis varios Deus puniunt peccatores, ob scelera suorum demerita, quod- dam aqua demerit, alios ignibus adsumptis, terra deficiente viuos transiit ad inferos. Haec tua omnia supplicia ac iudicia tua, mea fuerunt lectiones, quibus me instituiti, fuerunt exhortationes, quibus me excitasti: proinde hoc praeteris mihi terrorem incuit, & ossa percellit, quod aduertam, qua praecipites in peccata te prouocent maleuoli securitate, itaque transgrediantur praecipra, de tua consili misericordia Defectio tenuit me pro peccatoribus derelinquē- tibus legem tuam. Transfert D. Hiero. Horror obitui me; Quam lectionem sequitur D. Aug. Alij legunt: Tremor & terror inuadit me. dū quod iam video, nullo serupulo peccato cuidam pertinaces adherere: Tremor & horror inuadit me, etenim perpendo, quanto se exponant periculo, iudicia tua, actusque iustitiae considerans, quibus puniunt, & communi punis lege sceleratus. Quis credat quod tanto se homo exponat discrimini nullo timore, serupulo nullo perturbatione? Quis enim reddit securum? Omni careat necesse est iudicio: illo namque modo procedere, stultis magis conuenit, & insipidis, quam confidentibus. Errauerunt in disciplina anima.

§. 13. Ex diuina dispositione, nullam mari vestigia reliquerunt Israelitae, Pharaon tamen eiusque exercitus quam plurima.

Hoc mysticis verbis indicauit psalmista regius: In mari via tua & semita tua in aquis multis, & vestigia tua non cognoscuntur. Decantat, quod in praedicta Pharaonis clade contigit: licet namque loqui uideatur de futuro in hoc verbo: Non cognoscuntur: vim tamen habet praeteriti. (ex sententia moderni Auctoris) id est est ac si dicat, Non cognoscuntur. Discrepat Deus Oceanus fluctus interque illos mediū strauit iter Israelitis, praecedente ac dirigente populum Deo per columnam ignis & nubis (ex parte celebrata). At factū coniugit quā maxime obliuiscendum, eum enim tot numero essent Israelitae, ut virorum bellatorum numerus ad excessum ta nullia excresetet, ut uiaque per mollem pararetur arenam, marisque fundum mollissimū, nullam tamen post se pedum reliquere impressa vestigia, & quā transissent, agnosceret nemo poterat, quā si nullus illac transisset, marisque fundū pedibus conculcasset: Vestigia tua non cognoscuntur. Nihilominus ut intrat Pharaon Aegyptiorū stipatus exercitu, vestigia arenis impressa virorum, currū, rotarum, equorum reliquerunt: quod Diodorus Tarlensis D. Chrylo. praecipuos, cū uehementissimo narrat stupore, ac inter maxima refert admiranda, quae tunc temporis edidit Deus: nimirum quod ingresso Pharaone eiusque copiis per apertam maris planitiem, eorum manserunt vestigia adeo tenaciter ac profunde arenis impressa, ut usque hodie currū orbis, equorumque vestigia arenae insculpta uideantur, & hoc, ut testantur D. Greg. Turon. & Paulus Orosius, nedom in arenis circa maris litora, sed & in ipso profundo, ita ut in ipso profundo adhuc hodie distinuatur, quando mare tranquillum sile. adeo tenaciter impressa quod licet alio quando maris tempellate oblitentur, tamen adeo distincta apparent, quae admodū in principio. Sunt memoranda digna uerba Orosij: Extant etiam nunc cerissima horum monumenta gestorum: nam tractus currū, rotarumque orbis, non solum in litore, sed etiam in profundo, quo usque uisus admittitur, persuidetur. Quod si forte aditus uel casu, uel curiositate turbantur, continuo diuisius in pristina facie ueniunt & fluctibus reparantur. Quid igitur Domine caelorum nū sunt Aegyptiorū corpora quā Israelitae u grauiora,

ut his illa profundiora imprimat vestigia. Israhelitarum proficiscentium nulli vis reliqui vestigium nec signi, at Ægyptiorum ipsos insequendum adeo vis esse perpetuum, mysteriosum, ob-
 stupescendum? Numquid æquius esse videretur, & ex-
 ratione, ut vestigia remaneant Israhelitarum, cui
 ipsis apertum diuinitus fuerit peccatum? Diuina est
 ratio, quam assignat Orosius. Opus fuit miseri-
 cordiæ præstitum Israhelitis, munusque gratiæ
 omnino singulare, nec ratio suadet, ut maneat
 monumentum, quod futurum sit exemplar adeo
 certum, ut Pharaon copiis suis stipatus innumeris,
 per idem ingredi præsumat, sibi persuadens, quod
 cum alij excelsissent de mari feliciter, ipse quo-
 que transiret inoffense. Ve unquam quod in iu-
 nere contigit Pharaoni actus fuit iustitiae: per
 illa punitus est, submersus est, modisque ducti-
 bus est inuolutus. Sic exemplar evidens, & quili-
 bet intelligat, quod si suarum iniquitatum a-
 quas voluptatum, contra Deum cupiditatum,
 cuiusque mandatorum despectus, timere possit ne
 maris abyssi absorbatur æternum periturus.

14 Hinc Dei capiunt in operibus strictissimum
 consuetudo suppliciorum (quæ legimus) quod
 superesse perpetua voluerit eorundem vestigia,
 signaque prodigiosa: ut nos præmonerent, id est
 nobis quod illis euenturum, si eodem cum illis
 crimine maculemur. Sic patet in illarum suppli-
 cio ciuitatum Sodoma & Gomorrah, cum di-
 cat Spiritus S. decreuisse Deum ut super illas et-
 na post integrum conflagratio. Et tectissimus su-
 mus adiret, qui vsque modo conspicitur, ram-
 que arbores, ex ætatis rugiferae apparentes
 intus cinerea. Squallent: *Descendens igne in
 Fenaxopolim, in quibus in testimonium nequitiæ su-
 migabunda consistit deserta terra. Et huic alludit
 D. Petr. Ciuitates Sodomorum & Gomorrah
 in cinerem redigens excessione damnauit, exem-
 plum eorum, qui in ipse acturi sunt peccati. Idem notan-
 dum in curiositate vxoris Lot: illam etenim in
 statum salis transmutauit, quo, testante spiritu
 S. statuere Deus voluit cæteris exemplum, & per-
 petua memoria monumentum. Incredibilis ani-
 me memoria, stans figmentum. Illud (stans) statuæ
 significat firmitatem: cum enim ex sale consistet,
 ut videatur, aquarum inbre super illa depluen-
 te, continuo dissoluenda, tam firma stat, ut tem-
 pore D. Hic adhuc consistans perseveraret, & for-
 te vsque in hodiernum diem indissoluta permanet.
 Et testatur D. Greg. Trone, & Pau. Oros. quod
 si quid ex ea detrahatur siue crebro verbere pec-
 cando, siue à transeuntibus detrahendo, con-
 tinuo restauratur, & his prius idem dixerat in*

quibusdam versibus de hac compositis historia
 Tertullianus. Quando terribili illo suppli. io
 Deus seduciosos illos Core, & Abiron
 multauit, præcepit ut ex eorum thuribus la-
 minæ conficerentur & tabernaculo affigerentur
 in totius mundi conspectu, ut illis hoc esset sup-
 plicio, cæteris verò terrori, & nouerit qui talia
 facit quo talia quoque i. ariatur. Etenim appositè
 hic congruit: *Fac & hic: hæc quippe opera sunt
 iustitiæ, quæ optimo iure traduntur in conse-
 quentiam & exemplar.*

Præcedenti simile profert Spiritus S. senten-
 tia, quæ congruè D. Greg. expendit: *Cogitationes
 infortiorum iudicia, & consilia impiorum fraudulenta.*
 Supponit S. Doctor, quotiescumque aliquid ho-
 mi in agendum offertur, in semetipso figuram for-
 mat tribunalis, in quo intellectus iudicis mune-
 re fungitur, ex vna parte prouocat, & peccata
 appetitus, ut quod homini est delectabile cõce-
 datur & pro sua parte Dei producit misericor-
 dia, et à pluribus aliis nequioribus peperit pec-
 catoribus: ex quo hinc elicit coneguentia, licet
 homo id agat quod ex se est peccatum, de illa ta-
 me possit considerare misericordia, quod secum eo
 modo ager Deus, quò cū aliis, cū enim eorum
 peccata fuerint grauiora, miseri. orditer tamè il-
 lis nouimus indulgisse. Ex alia sua parte ratio,
 qua pro se diuinam producit legem, quæ titulu fundat
 iustitiæ, & ait: vide quid egeris, si nãq, hoc
 commiseris, hoc tibi est expectandum, supplicium
 scilicet ignis æterni, gehennæ, & flammarum in-
 extinguibiliu: hic enim cursus est ordinarius
 cū sit iuxta diuinæ legis præscriptu, deinde per-
 pte, quod alios Deus ob culpas multo leuiore
 puniet, & in flagranti delicto cõprehenderit:
 & quod aliis, hoc tibi faciet similiter, cū sit &
 tua peccata grauiora: & contumacia proteruor.
 Ea de cau à legè nominat Christus aduersariu
 nostru *Et hoc consentis aduersario tuo dicitur in via.*
 Iusti, testatur D. Grego. iudicij sequuntur iusti-
 tiæ, hoc enim est: *Cogitationes infortiorum iudicia, Lu. 15.*
 si ad corda sua redierit, ubique ascendunt tribunal D. Greg.
 mentis &c. Ducunt ad medium regulam testamen-
 ti &c. His se à peccatis expediunt, ex Spiritus Pron. 20.
 S. testimonio. *Rex qui sedet in solo iudicij dissipat
 omne malum inuisu suo.* Sed & intellectus quasi
 Rex, ex iustitiis iudicat, & declara, quid sit quod
 secundum illam possit expectare, si, quod non de
 bes egeris: similiter experieris quomodo in v. fraudu-
 tu euanescent omnes cupiditatis, voluptatisque lema-
 dis. urtus, Hoc iudicij, ut prædiximus lececa est
 Susanna mulier exemplar pudiciæ. Peccato-
 res autè iudicij sequuntur fraudulentia. *Consilia
 impio-*

impiorum fraudulentæ. Scribunt Septuaginta: Gubernans autem impij dolos; quod, transponendo terminos, significat, quod impij se regant ac gubernent dolosis incerti que fiducijs, præcedentes, quod male vivendo, bene sint morituri, & illa, quam legimus latroni crucifixo, Magdalenæ peccatrici, & persecutori Saulo concessam esse misericordiam sibi quoque non sit deneganda. Dolosa sunt illa consilia, & fiduciæ fraudulentæ.

G 35 Huius occasione composuit D. Chryostom. D. CHR. argumentum, ubi quosdam deridet, qui peccatis immeriti, procrastinant penitentiam, dicentes, ad 2. Epist. in ultimam vitæ periodum penitebimus, & ignoscet Deus, qui & alijs in illo postremo conflictu largitus est indulgentiam. Hoc tibi inquit concedo, alios impetrasse veriam: attamen unde concludis hanc tibi pariter tribuendam? *Quid tuum tibi quoque concedet? Concedet forsasse, inquis. Contrarium etiam tibi repone, totumque repone & sic. Quid autem si non concesserit? Hoc bona peractum fortuna, & dextero Deo: quæ verò tali distribuuntur modo, iustum non est, ut trahas in exemplum, aut in illis fiduciam colloques. Temerarius ad proelium tendis (inquit) sanguinolentum plenumque periculis, & ante disces, de rebus tuis disponis: Si tibi replicavero, non est cur hoc facias, incolumis etenim spoliisque dives tenereris, tali quippe sic contrigit, quis responderes? Si te matrimonium cernerem contrahentem, & curiosus de mulieris inquiras facultatibus, doteque opulenta, tibi vero obicerem: Superflua est illa sollicitudo, etiam, licet indiga sit: talis namque mulier primus pauperima, postmodum vero ex successione acquisivit hereditatem qua & ipsa & maritus diuites evaserunt, quid diceres? Nec cum de inveniundo matrimonio consultas dicit: *Vicorem egentem accipiam, multi enim præter opinionem ad opposita pervenerunt, nec cum domum extruere parvas dicit. Infirma fundamenta sciam, per multa enim ades sic etiam constitunt, & cum de anima sollicitum sis, in certis eventibus te ipsum committis?**

Tua ipsius verba perpende. Deus Davidi gravissima dimisit peccata, utico: Peccati Domini. Forneratori pepercit publice, nequitis intoluto unico: Deus propitius esto mihi peccatori. Latroni hominù sanguisugæ, peccatorù primo ignovit, dum extrema sic ait hora: Domine memento mei. Verum loqueris: verum tamen advertas velim quæ dicas: vnus David, vnus publicanus, vnus latro: cur vis multi sint? Tibi non nego, quod latroni pepercit, qui vitam latrocinij

V. Tutior semper est pars eligenda.

1. Reg. 6.
11.
Luc. 14.
Luc. 23.

sordidam traxerat, at mihi pariter non negandum, quod alios innumeris suis in peccatis peire permiserit. Quæ igitur maior ratio, ut tecum eo modo agat, quo cum vno illo quem dicit latrone, quam ad quod multis imo per multis permisit euenire: Incongrua est hæc argumentatio. Hæc insulsa fuit præsentio Nazarenorum, si dare velle iustitiam in rebus gratiæ quasi quam alijs gratiam præstiterat, eodem iure ac titulo illis præstare teneretur.

§. 14. Deus ut iustus vult miræ rationem, scilicet cum Cain, & de facto illam inis: cum autem Quanta audiuimus &c.

O Primè poterat illis Christus iuxta prædicta respondere, sed abstinuit, & ipse iudicij tribunal ascendit, & antequam conciuisset illi verbum proponant: querimoniam, illam adhuc tantummodo mente concipientes, ipsos præuenit, continet & reconuenit, ut iusta fiat strictaque verificatio, & pateat euidenter, ver sit in culpa; quam nullam in se agnoscat, ab ipsis probandam, ipse verò vehementer graues, de quibus illos possit reos committere. Suam in hoc ostendit Christus iustificationem vel maximam: cum ipse primus prodeat qui iudicium subire contendant, etiam cum illis, qui corde solum & imaginatione contra illum conceperant querimoniam. Substantiale ac solidum iudicat argumentum D. Gregor. Principis Elij, qui vnus ex illis numeratur regibus, qui Iob afflictionibus attritus, mortemque venerat consolaturus, licet autem hoc non fecerit, sed iustum in anima, suis lancinariis rationibus, quæ longius à proposito demabant, absolute tamen erant consonæ veritati. Alloquitur igitur Iob, & contra illum rationes proponit que iustas. Opinabatur, quod se Iob à Dei subtraheret iudicio, atque hoc solo te cognoscere patet, quod nec ratione valeas, nec iustitia? *Numquid quis non amat iudicium, sanari potest? q. d. qui renuit subire iudicium nec patitur, ut exactio fiat rationum disensio, illis non habere iustas videretur. Habet Deus suas rationes nobiscum iustificatas, ut ipse nos trahat in iudicium, & velit eas cum illo verificemus. Diem olim dixit Isaias ex parte Dei, mundi hominibus, & Beati rationes allegat, Deum adeo velle illas verificari, & subire iudicium, ut homineretur Deus iudicij filius Domini. Eodem modo scripsit per prophetas inquit terrigenas filios hominum? Iudicio cetera iudicij*